ప్రచురణార్హమైనది

భారత దేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

సివిల్ అప్పీల్ అధికారపరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నెం. 1787/2023

డైరెక్టర్ జనరల్,

దూరదర్శన్ ప్రసార భారతి కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇంకొకరు.

..అప్పీలుదారు

లు

వెర్సస్

శ్రీమతి. మాగీ హెచ్ దేశాయ్

...ప్రతివాది

తీర్పు

ఎం. ఆర్. షా, న్యాయమూర్తి.

1. ఆర్/స్పెషల్ సివిల్ అప్లికేషన్ నెం 14592/2021 ద్వారా అలహాబాద్ వద్ద గల గుజరాత్ హైకోర్టులో ప్రస్తుత ప్రతివాది చే దాఖలు చేయబడిన రిట్ పిటిషన్ను హైకోర్టు ద్విసభ్య

ధర్మశాసనం స్వీకరించి ప్రస్తుత అసలు రిట్ పిటిషనరుగా ఉన్న ప్రస్తుత ప్రతివాది కాంట్రాక్టు పద్ధతి పై నిర్వహించిన సర్వీసును పేన్షనుకు సంబంధించి పదవి విరమణ ప్రయోజనముల కొరకు తాత్కాలిక సర్వీసుగా లెక్కిo చవలెనని 17-2-2022 న జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు వలన వ్యాధితుడై మరియు అసంతృప్తి చెందిన భారత దూరదర్శన్ మరియు భారతి కార్పొరేషన్ డైరెక్టర్ జనరల్ మరియు ఇంకొకరు ప్రస్తుత అప్పీలును దాఖలు చేశారు.

2. క్లుప్తంగా ప్రస్తుత అప్పీలు కు దారితీసే వాస్తవాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయిః ఇక్కడ ప్రతివాది-అసలు దరఖాస్తుదారుడు 1985 సంవత్సరంలో కాంట్రాక్ట్/క్యాజువల్ ప్రాతిపదికన జనరల్ అసిస్టెంట్ గా నియమించబడ్డాడు.కాంట్రాక్ట్/క్యాజువల్ ప్రాతిపదికన జనరల్ అసిస్టెంట్ గా ప్రతివాది సర్వీసును ఎప్పటికప్పుడు పొడిగించారు, అయితే, కొన్ని రోజుల విరామంతో.ఆ తరువాత అసలు దరఖాస్తుదారు కేంద్రా పరిపాలన ట్రిబ్యునల్, అహ్మదాబాద్ బెంచ్, అహ్మదాబాద్ (సంక్షిప్తంగా, 'ట్రిబ్యునల్') ముందు అసలు దరఖాస్తు నెం. 32/1987 ను దాఖలు చేశారు.1990 అక్టోబరు నుండి ఇతర రెగ్యులర్ జనరల్ అసిస్టెంట్ లు/క్లార్క్ లకు చేల్లిస్తున్న అదే జీతం మరియు బత్యములను ఆమెకు బకాయిలతో చెల్లించాలని-అప్పీలుదారులకు ఆదేశిస్తూ 30.08.1990 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ఈ OA పాక్షికంగా అనుమతించబడింది.

2.1 ఆ తరువాత, పథకాన్ని రూపొందించడం ద్వారా సాధారణ ఉద్యోగులను క్రమబద్ధీకరించాలని న్యూఢిల్లీలోని కేంద్రా పరిపాలన ట్రిబ్యునల్ యొక్క ప్రధాన ధర్మాసనం

తీసుకున్న నిర్ణయానికి అనుగుణంగా, అసలు దరఖాస్తుదారుడి సర్వీసును దూరదర్శన్ యొక్క సాధారణ సిబ్బంది కళాకారుల క్రమబద్ధీకరణ పథకానికి అనుగుణంగా 31.03.1995 నుండి దిగువ విభాగ క్లర్క్‌గా క్రమబద్ధీకరించబడ్డాయి.అసలు దరఖాస్తుకు ఆ పదవిపై క్రమబద్ధీకరణ తేదీ నుండి దిగువ విభాగ క్లర్క్ యొక్క రెగ్యులర్ స్కేల్ ఇవ్వబడింది.

2.2 ఆ తరువాత అసలు దరఖాస్తుదారు ఆమె గత సర్వీసును పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతూ ట్రిబ్యునల్ను ఆశ్రయించారు.ఈ OA కొట్టివేయబడింది, ఇది హైకోర్టు ముందు రిట్ పిటిషన్కు సంబంధించిన విషయం.అసలు దరఖాస్తుదారు శాఖకు నివేదన సమర్పించడానికి హైకోర్టు అనుమతించింది. ఆ తరువాత ప్రతివాది-అసలు దరఖాస్తుదారు 11.4.2014 నాడు నివేదన సమర్పించారు.18.09.2014 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, పింఛను/ఉద్యోగ ప్రయోజనాలను లెక్కించడానికి 1985 నుండి 31.03.1995 వరకు ఆమె అందించిన సాధారణ/ఒప్పంద సర్వీసుల ప్రయోజనాన్ని ఇచ్చినందుకు ప్రతివాది చేసిన అభ్యర్థనను విభాగం తిరస్కరించింది.

2.3 ఆ తరువాత, అసలు దరఖాస్తుదారు ట్రిబ్యునల్ ముందు మరొక OA నెం. 446/2014 ను దాఖలు చేశారు.08.09.2021 నాటి వివరణాత్మక తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా, ట్రిబ్యునల్ ప్రతివాదులు కాంట్రాక్టు/క్యాజువల్ గా అందించే సర్వీసును పరిగణించలేమని మరియు/లేదా తాత్కాలిక ఊద్యోగిగా పరిగణించలేమని మరియు అందువల్ల అందించిన సర్వీసు పదవీ విరమణ ప్రయోజనాలు/ఉద్యోగ ప్రయోజనాల కోసం లెక్కించబడవని పేర్కొంటూ ఆ OA

ని కొట్టివేసింది. OA ను కొట్టివేస్తూ ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు హైకోర్టు ముందు రిట్ పిటిషన్కు సంబంధించిన విషయం.ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ తాత్కాలిక హోదాలో ఉన్న సర్వీసులో సాధారణ లేదా కాంట్రాక్టు వంటి తాత్కాలిక ఉద్యోగా తరగతులు ఉంటాయని గమనించింది.

అలా గమనించడం ద్వారా మరియు వర్తించే నిబంధనలలోని 13 వ నిబంధనపై ఆధారపడటం ద్వారా, హైకోర్టు రిట్ పిటిషన్ను అనుమతించింది మరియు ప్రతివాది యొక్క సర్వీసును-ఒప్పంద/క్యాజువల్ గా ఇవ్వబడిన రిట్ పిటిషనర్ నిబంధనల ప్రకారం అర్హత ఉద్యోగమును లెక్కించే ప్రయోజనాల కోసం తాత్కాలిక సర్వీసుగా పరిగణించబడాలని ఆదేశించింది మరియు తదనుగుణంగా ఆమె పదవీ విరమణ చేసినప్పుడు ఆమెకు పింఛను చెల్లించబడుతుంది.హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ప్రస్తుత అప్పీల్ కు సంబంధించిన విషయం.

3. 1985 నుండి 31.03.1995 లో తన సర్వీసును క్రమబద్ధీకరించే వరకు, ప్రతివాది సాధారణ/కాంట్రాక్టు ఉద్యోగిగా సర్వీసును అందించారని అప్పీలుదారుల తరపున హాజరైన విద్యావంతులైన న్యాయవాది శ్రీ రాజీవ్ శర్మ గట్టిగా వాదించారు.సాధారణ/ఒప్పంద ఉద్యోగిగా అందించే సర్వీసులు తాత్కాలిక ఉద్యోగిగా/లేదా తాత్కాలిక ఉద్యోగిగా అందిస్తున్నట్లు చెప్పలేమని సమర్పించబడింది. అందువల్ల కేంద్ర సివిల్ సర్వీసెస్ (పెన్షన్) రూల్స్, 1972 లోని 13 వ నిబంధన (ఇకపై దీనిని '1972 రూల్స్' అని పిలుస్తారు) వర్తించదని, అందువల్ల సాధారణ/

ఒప్పంద ఉద్యోగి యొక్క సర్వీసులను పింఛను ప్రయోజనాలు/ఉద్యోగి ప్రయోజనాల కోసం లెక్కించలేమని సమర్పించబడింది.

3.1 అందువల్ల హైకోర్టు 1972 నిబంధనలలోని 13వ నిబంధనను తప్పుగా అర్థం చేసుకుందని, తాత్కాలిక హోదాలో కలిగిఉండు ఉద్యోగంలో సాధారణం లేదా ఒప్పందం వంటి తాత్కాలిక ఉద్యోగంలో విభాగాలు కూడా ఉంటాయని గమనించడంలో మరియు పేర్కొనడంలో ప్రాథమికంగా పొరపాటు చేసిందని సమర్పించబడింది.

3.2 పైన పేర్కొన్న సమర్పణలు చేస్తూ, ప్రస్తుత అప్పీల్ను అనుమతించ ప్రార్థిస్తున్నారు.

4. ప్రస్తుత అప్పీల్ను ప్రతివాది తరపున హాజరైన విద్యావంతుడైన న్యాయవాది శ్రీ హార్దిక్ వోరా తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.ప్రతివాది 50 శాతం సర్వీసును సాధారణం లేదా ఒప్పందంగా క్లెయిమ్ చేస్తున్నారని సమర్పించబడింది.ఇతర విభాగాలలో, ఈ పథకాలు అందించే 50 శాతం సర్వీసులను తాత్కాలిక సేవలుగా పరిగణించాలని, అందువల్ల వాటిని పింఛను ప్రయోజనాలు/ఉద్యోగ ప్రయోజనాల నిబంధనలు చేయు లెక్కించాలని సమర్పించబడింది.ఏదేమైనా, ప్రతివాది తరపున హాజరైన విద్యావంతుడైన న్యాయవాది, పింఛను ప్రయోజనాలు/ ఉద్యోగ ప్రయోజనాల కోసం ప్రతివాది సాధారణం/ఒప్పందంగా అందించే 50 శాతం సర్వీసును క్లెయిమ్ చేస్తున్న ఏ చట్టబద్ధమైన నిబంధనను తెలియచేయు స్థితిలో లేరు.అయితే, ఇతర విభాగాల మాదిరిగానే, అటువంటి పథకం ఉందని, అందువల్ల ప్రతివాది అదే ప్రయోజనాన్ని పొందుతున్నారని సమర్పించబడింది.

5. సంబంధిత పక్షాలకు చెందిన న్యాయ వాదుల వాదనలను మేము సుదీర్ఘంగా విన్నాము.ప్రారంభంలో, ఇది గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది మరియు 1985 నుండి 31.03.1995 మధ్య కాలంలో ప్రతివాది సాధారణ/ఒప్పంద ఉద్యోగిగా పనిచేశారని మరియు 31.03.1995 నుండి అమలులో ఉన్న పథకం ప్రకారం ఆమె సర్వీసును క్రమబద్ధీకరించబడ్డాయని అంగీకరించబడిన స్థానం.అందువల్ల, క్రమబద్ధీకరణ పథకం కింద, సాధారణ సర్వీసులు ఉద్యోగ ప్రయోజనాలు/పింఛను ప్రయోజనాల కోసం లెక్కించబడతాయని ప్రస్తావించబడలేదు.2009 లో DOPT జారీ చేసిన వివరణ ప్రకారం కూడా, అటువంటి నియుక్తుడు ప్రభుత్వ పదవిలో క్రమ పద్ధతిలో అతను / ఆమె నియమించబడటానికి ముందు ఒప్పంద ప్రాతిపదికన అతను/ఆమె అందించిన సేవల నుండి ఎటువంటి ప్రయోజనాన్ని పొందటానికి అర్హత లేదని స్పష్టం చేయబడింది.

6. ప్రతివాదిని కేంద్ర సివిల్ సర్వీసెస్ (పెన్షన్) రూల్స్, 1972 ద్వారా నిర్వహిస్తారు.ప్రస్తుత కేసులో వివాదాన్ని నిర్ణయించడానికి సంబంధించిన 1972 నిబంధనలలోని 13 మరియు 14 నియమాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయిః

“13. సర్వీసు అర్హత ఉద్యోగ ప్రారంభం-ఈ నిబంధనలులోని నిబంధనలకు లోబడి, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క సర్వీసు అర్హత ఉద్యోగుడు, అతను మొదట నియమించబడిన పదవికి ఖాయమైన లేదా అధికారిక లేదా తాత్కాలిక హోదాలో పదవి స్వీకరించిన తేదీ నుండి ప్రారంభమవుతుందిః

అయితే, అధికారిక లేదా తాత్కాలిక ఉద్యోగి అంతరాయం లేకుండా అదే లేదా మరొక పదవి లో స్థిరమైన నియామకము ద్వారా అనుసరించబడుతుందిః

ఇంకా అందించినది-(ఎ) గ్రూప్ 'డి' లోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగి విషయంలో.

(బి) (14. సేవలకు అర్హత ఉన్న షరతులుః) క్లాజ్ (ఎ) పరిధిలోకి రాని ప్రభుత్వ ఉద్యోగి విషయంలో

(1) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క విధులు మరియు వేతనం ప్రభుత్వంచే నియంత్రించబడితే తప్ప లేదా ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన షరతుల ప్రకారం ఉంటే తప్ప, అతని సర్వీసు అర్హత పొందదు.

(2) ఉప-నియమం (1) ప్రయోజనాల కోసం, "సర్వీసు" అనే పదాన్ని భారత కంసోలిదటెడ ఫండ్ లేదా ఆ ప్రభుత్వం నిర్వహించే స్థానిక నిధి నుండి ఆ ప్రభుత్వం చెల్లించే సేవలని అర్థం, అయితే అటువంటి ఉద్యోగాలను ఆ ప్రభుత్వం అర్హత కలిగిన సర్వీసులుగా పరిగణించకపోతే పించను లేని సంస్థలో ఉద్యోగంలో చేర్చదు.

(3) ఈ నియమాలు వర్తించే సర్వీసుకు లేదా పదవులకు శాశ్వతంగా బదిలీ చేయబడిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన ఉద్యోగి విషయంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రింద అధికారిక లేదా తాత్కాలిక హోదాలో, నిరంతర సర్వీసులను, స్థిరమైన నియామకము ద్వారా అంతరాయం లేకుండా, లేదా సందర్భానుసారంగా అధికారిక లేదా తాత్కాలిక హోదాలో ఆ ప్రభుత్వం క్రింద అందించిన నిరంతర సర్వీసులను, అర్హత కలిగి ఉంటుందిః

అయితే, ఈ నియమాలు వర్తించే సర్వీసుకు లేదా పదవులకు డిప్యుటేషన్ ద్వారా కాకుండా వేరే విధంగా నియమించబడిన అటువంటి ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి ఈ ఉప-నియమంలో ఏదీ వర్తించదు."

7. 1972 నిబంధనలలోని 13వ నిబంధన అర్హత సర్వీసును ప్రారంభించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.రూల్ 13 ప్రకారం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క అర్హత సర్వీసు అతను మొదట నియమించబడిన పదవికి స్థిరంగా లేదా అధికారిక లేదా తాత్కాలిక హోదాలో పదవీ స్వీకరించిన తేదీ నుండి ప్రారంభమవుతుంది.అటువంటి అధికారిక లేదా తాత్కాలిక సర్వీసులను అంతరాయం లేకుండా అదే లేదా మరొక సర్వీసులో లేదా పదవీలో స్థిరమైన నియామకము ద్వారా అనుసరించబడుతుందని ఇది అందిస్తుంది.అందువల్ల, అధికారిక లేదా తాత్కాలిక ఉద్యోగిగా అందించిన స్థిరమైన పదవి లేదా సర్వీసుపై అందించిన సేవలు అర్హత సేవగా పరిగణించబడతాయి.సాధారణ/ఒప్పంద ఉద్యోగిగా అందించిన సర్వీసును అధికారిక లేదా తాత్కాలిక ఉద్యోగంగా చెప్పలేము.తాత్కాలిక సర్వీసుగా అందించేది కూడా అర్హత కలిగిన సర్వీసుగా పరిగణించవచ్చు, అయితే అధికారిక లేదా తాత్కాలిక ఉద్యోగాలను అదే లేదా మరొక ఉద్యోగ లేదా పదవిలో స్థిరమైన నియామకము ద్వారా అంతరాయం లేకుండా అనుసరించబడుతుంది.సాధారణ/ఒప్పంద ఉద్యోగిగా అందించిన సేవను గణనీయమైన నియామకముపై అందించిన సేవ అని చెప్పలేము.

8. ఈ పరిస్థితులలో, 1972 నిబంధనలలోని రూల్ 13 యొక్క న్యాయమైన పఠనం మరియు వివరణపై, తాత్కాలిక హోదాలో ఉన్న సేవలలో సాధారణం లేదా ఒప్పంద వంటి తాత్కాలిక ఉద్యోగ విభాగాలు ఉంటాయని గమనించడంలో హైకోర్టు చాలా తీవ్రమైన పొరపాటు చేసింది.

ఒప్పందపు ఉద్యోగుల తాత్కాలిక హోదాలో సర్వీసులుగా అర్హత పొందుతుందని గమనించడంలో హైకోర్టు ప్రధానంగా తప్పు చేసింది. ఒప్పంద ఉద్యోగి అందించే సర్వీసును తాత్కాలిక హోదాలో ఉద్యోగమునకు అర్హత కలిగి ఉంటాయా అనేది విషయము కాదు.వాస్తవానికి, అటువంటి ఒప్పంద ఉద్యోగి సర్వీసు తాత్కాలికంగా అందించాడా లేదా అనేది విషయము.

9. ఇప్పుడు ఈ పథకం క్రింద గైరుహాజరీ ఇతర విభాగాలలో అటువంటి విభాగాల ఉద్యోగులు పెన్షనరీ/ఉద్యోగ ప్రయోజనాల కోసం అర్హత కలిగిన ఉద్యోగం కోసం లెక్కించిన సాధారణ/ఒప్పంద ఉద్యోగులు అర్హులు అని ప్రతివాది తరపున సమర్పించినంత వరకు, కొన్ని ఇతర విభాగాలు అటువంటి పథకాలను కలిగి ఉండవచ్చు కాబట్టి, ఆమె తన సర్వీసును అందించిన అప్పీలుదారుల విభాగం/విభాగంలో ఎటువంటి పథకం లేనప్పుడు ప్రతివాది అదే ప్రయోజనానికి అర్హులు కాదు.అప్పీలుదారు-దూరదర్శన్ ప్రసార భారతి కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా అనేది స్వయం పాలక విభాగం/సంస్థ.పైన గమనించినట్లుగా, సాధారణం/ఒప్పందంగా అందించే సర్వీసును తాత్కాలిక సేవలుగా పరిగణించబడతాయని మరియు/లేదా పెన్షనరీ/ఉద్యోగ ప్రయోజనాల కోసం లెక్కించబడతాయని నియమం లేదా క్రమబద్ధీకరణ పథకం ఏదీ అందించదు.

10. పైన పేర్కొన్న విషయాలు మరియు కారణాల దృష్టిలో ఉంచుకుని, హైకోర్టు ఆమోదించిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నిలకడలేనివి మరియు అవి కొట్టి వేయడానికి మరియు రద్దుచేయడానికి అర్హమైనవి మరియు తదనుగుణంగా కొట్టి వేయబడినది మరియు రద్దు చేయబడినది.అసలు దరఖాస్తును కొట్టివేస్తూ ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు దీని ద్వారా పునరుద్ధరించబడింది.ప్రస్తుత అప్పీల్ తదనుగుణంగా అనుమతించబడింది.అయితే, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులేదు.

న్యాయమూర్తి

[ఎం.

ఆర్. షా]

న్యాయమూర్తి

[సి. టి.

రవికుమార్]

న్యూ ఢిల్లీ;

మార్చి 24,2023.